DOI https://doi.org/10.15407/nte2023.02.122

ФЕДОРУК ОЛЕКСАНДР

доктор мистецтвознавства, професор, академік Національної академії мистецтв України, головний науковий співробітник відділу мистецтва новітніх технологій Інституту проблем сучасного мистецтва НАМУ (Київ, Україна).
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0009-0404-0599

FEDORUK OLEKSANDR

a Doctor of Art Studies, a professor, an academician of the National Academy of Arts of Ukraine, a chief research fellow at the Arts of Emerging Technologies Department of the Institute of Modern Art Problems NAAU (Kyiv, Ukraine).
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0009-0404-0599

Бібліографічний опис:

Федорук, О. (2023) Мамаї Ореста Скопа. *Народна творчість та етнологія*, 2 (398), 122–126.

Fedoruk, O. (2023) Pictures of Mamai by Orest Skop. *Folk Art and Ethnology*, 2 (398), 122–126.

© Видавництво ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2023. Стаття опублікована на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

МАМАЇ ОРЕСТА СКОПА

Широкознаний поміж українцями образ легендарного козака Мамая полонив львівського мистця Ореста Скопа з дитинства. У його малярстві цей народний персонаж зажив щасливим життям, мандруючи мало не по всьому світу з виставками. Талановитий маляр знає: у народній картині він уособлює якості українського менталітету, втілює високі моральні цноти і щонайперше означує відданість своїй українській землі, а для цього в козака Мамая завжди напоготові шабля та рушниця, поряд – бойовий кінь, а щоб не було сумно в поході, – бандура та люлька.

Минулого року Орест Скоп видав ошатну книжку творчих робіт «Козак Мамай» [1] і дав можливість побачити українського воїна-характерника людям у багатьох країнах Європи та за океаном, познайомитися із цим персонажем і полюбити його [2].

Ментальність Ореста Скопа скеровує увагу до високої ідеї легендарного козака, який уособлює цінності християнської моралі. Тож у книзі окреме місце відведено образотворчому оздобленню інтер'єру церкви Святого Воскресіння в селі Віжомля на Львівщині; селі, у якому Орест Скоп одночасно створює власний музей Мамаїв.

В ідейно-образній інтерпретації легендарного лицаря-козака фантазія мистця – невичерпна! Малюючи подобу Мамая в поєднанні з давнім скульптурним зображенням скіфського воїна і поряд зі статуєю половецької «баби» та Збруцького «Світовида», на одній із граней якого видніється Перун із шаблею і конем, автор вказує на глибоке історичне коріння ідейних

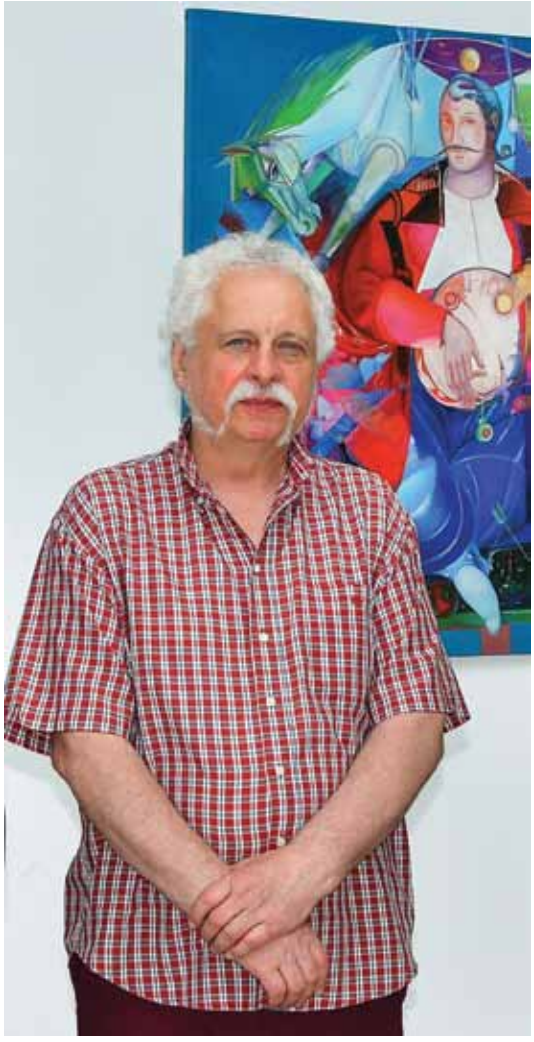

Орест Скоп. 2022 р.

Обкладинка альбому Ореста Скопа
«Козак Мамай»

Козак Мамай. Полотно, олія. 100 × 80

Козак Мамай.
Полотно, акрил, олія. 140 × 120

Козак Мамай.
Полотно, олія. 100 × 80

Козак Мамай. Дошка, полотно, олія. 50 × 45

Козак Мамай.
Полотно, олія. 42 × 48

Козак Мамай.
Полотно, акрил. 140 × 120

Козак Мамай.
Полотно, олія. 80 × 100

сенсів, якими сповнений образ козака. Не випадковим є контраст чорного та білого в колориті цього полотна. На іншій роботі бачимо вершника Мамая із синьо-жовтою фаною, який перемагає в битві московського дракона.

Образ козака, в осмисленні Ореста Скопа, нерідко представлений у гумористичному ракурсі: «Козак задумався, чом святі горшки не ліплять», «Козак Мамай із швецьким коником», «Козак Мамай з індіанською красунею на човні, а лебідь летить до них у гості», або інтерпретується в регістрах народних свят, вірувань: «Козак Мамай – Івана Купала», «Вертеп у Львові». Щобільше, мистець представляє Мамая в єднанні зі святими: «Козак Мамай – св. Миколай», «Козак Мамай – св. Юрій». Перед нами козак Мамай – як втілення святості й вічності!

Книга, у якій репрезентований унікальний творчий доробок львівського мистця Ореста Скопа, оформлена зі смаком, на високому дизайнерському рівні. Це робота самого автора, Ореста Скопа, та Івана Зайця, а переклад англійською у ній виконав Андрій Скоп.

Примітки

[1] Скоп О. Козак Мамай. Львів: ФОП «Кичма». 2022, 440 с. : іл.

[2] Образ Мамая, створений Орестом Скопом, прикрашає апартаменти Гілларі Клінтон, дружини експрезидента США.

Надійшла / Received 23.05.2023
Рекомендована до друку / Recommended for publishing 13.06.2023